Jazanь: **ANATOL-QIDAŞ**
Sərbəst çevirəni: **S. VYRGYN**

SEVQI.

Şe'rimiz hər qun inqişaf edərəq əz sosjalizm mundərəcəsini dərinləşdirdiqçə, saglam proletar lirikasь jaradьr. Bir çoklarь lirikanьn ancak şəvqijə aid olan jazьlarda mejdana çьkdьgьnь quman edirlər. Əlbətdə qi ey janlьş fiqirdir. Lirika əsərin mundərəcəsi ilə baglьdьr. Lirika, mundərəcənin saglam obrazlarla ifadəsində mejdana çьkьr. Ona qərə də lirikanьn saglamlьgь, mundərəcənin saglamlьgьndan asьlьdьr. „Sevqi" şe'rində istər Anatol-Qidaş istərsə Səməd Vyrgyn proletar lirikasь jaratmak istəmişlərdir. Bynyn, ilq addьm olmagьna bakmajarak, byrada bə'zi muvəffəkijjət və nuksanlar jok dəjildir.
Idarəmiz „Sevqi" şe'rini qəniş okycy qutlələrinin muzaqirəsinə byrakьr. Okycylarьmьz by barədəqi fiqirlərini jazьlь syrətdə idarəmizə qəndərməlidirlər.
IDARƏ.

I, SƏHƏR.

Səhər, səhər
Jaz qunəşinin quldujü bir vakt
Mən
Kajgьsьz və xoşbaxt
Bir quçədən qeçirqən
Qezlərimi kamaşdьrdь kar
Sevqinin,
Insan uçun
Əzqə qəzəllíji var.
Hava da xymarlanьrdь
By jaz qununun
Dyjdygy vakt
Sən
Kajgьsьz və xoşbat
O quçədən qeçirqən
Qezlərini kamaşdьrdь kar
Sevqinin
Insan uçun
Əzqə qəzəllíji var.

II. BAŞLANGЬC.

Nə bakallarь dəjuşən bir nahar
Nə qabablь, qəjlu bir şam
Bizi karşьlamadь o akşam.
Havalara dagьlan
Zavodlarьn səsijdi
Apardьgьmьz
Istehsal muşavərəsijdi.
Aradan bir qagьz əturub
Mənə jazdьn əsnəjərəq:
«Bəsdir, qedəq».
Əl'an mənim,
Istiləndi bədənim
Və jazdьm arkasьna:
«Olsyn, əzizim olsyn.
Əqər sən
Istəsən
Lap by qundən başlajak
Bir də qi bak
Sabalı da boş qunumuzdur,
Mən də qəzim,
Sən də qəz
Əlgərəz...
Nə lazьmsa duzəldəriq».
Fəkət birdən
Soz aldьn sən.
Jollara təqulən birinci kar
Ajaklarьn altьnda xarьldajьrdь
O birinci kar
Fanar
Ьşьklarьnda
Parьldajьrdь
Sən
Alnьn açьk,
Uzun şən
Mənə tərəf kьmьşarak
Səzə başladьn:
«Jetər joldaşlar jetər»
Qi, dəzqahlarь
Byrakdьk əz başьna
Qimsə məs'yl olmadь
Işlətdiji maşьna
Byrakdь əz başьna...
Maşьnlar Şyralarьn
Dogma javrysydyr
Onlarьn ən bəjuq
Mə'nasь bydyr,
Qərəq onlara qəz olyb
Kejdlərinə kalak
Və tez-tez
Qejflərini xəbər alak
Çunqu onlar

Ƣuclu, saglam
Oldyklarь zaman
Nə jorylyr, nə jatьrlar
Balalajьb artьrlar
Jerijir haman,
Jeni traktorlar
Jeni matorlar
Evlər, zavodlar kyrylyb
salьnьr şəhərlər
Sənlənir akşamlar, ƣulur səhərlər
Dəzƣalь,
Plan.
Hazьrlьk xam mal
Insan...
Həjat....
Istikbal

Sən
Və mən
Nə varsa butun
Bizimdir by ƣun
Jinədən sapa qibi
Nə varsa butun
Bizimdir by ƣun».
Sonra jenə
Mənə tərəf
Ƣezlərin suzuldu....
Və birdən birə
Dodaklarьn da ƣuldu.
Kapandь muşavərə,
Dytyb kol kola
Duzəldiq jola,
Jollara təqulən birinci kat
Ajaklarьn altьnda xarьldajьrdь
O birinci kar
Fanar
Ьşьklarьnda
Parьldajьrdь

Nə bakallarь
dejuşən
bir nahar
Nə qəbablь
Ƣejilu bir şam
Bizi
Karşьlamadь
O akşam!
Nə də bir qəs
«Aj mubarəq demədi
Səninçin
Ɵz otagьmda
Istəqənə çaj təqdum,
Bir az da halva jediq
O akşam biz,
Hər işimiz
Ƣeruləcəq hər işdən
Ƣələcəqdən,
Qeçmişdən

Çok, danьşьb, çok dediq.
Bir az da halva jediq.
Və sonra səni
Bərq-bərq kycakladьm
Kollarьmьn arasьnda
Sьkьb sakladьm
Dəjdi dodak dodaga
Agzьmda əsdi dilim
Belə basladь sevƣilim!
Bizim ilq həjat.

EŞKNAMA.

Ƣecələr aj ьşьgьnda
Səni dytmyram.
Səhbətə—saza
Ƣezlərindən ilham alьb,
Sənə şeir jaza-jaza
And içmirəm
Qi, dunjada
Səndən əzƣə
Ƣezəl jokdyr!
Və tujləri jymyşak
Bir bişiq qibi
Sənə surtunub
Tymarlanmьram
Kycagьnda əzizlənib
Sonra xymarlanmьram
Və sevƣilim!
Kej janьndan
Jel əsməsin dijə-dijə
Komədijə
Və fьrьldak açmьram
Ƣenlym jenə sevir səni
Mən eşkimdən kaçmьram.

SƏNI SEVIRƏM.

Mən
Sevirəm
Səni
Çunqu
Ƣezlərində by ƣunqu
Nəslin
Jьldьzь janьr
Bir jьldьz qi
Karşьsьnda
Bizdən yzak qeçmişlərin
Fiqirləri hejrət alьr
Dona kalьr.
Mən
Sevirəm
Səni
Çunqu
Sən by ƣunqu
Jeniliqlər dunjasьnьn
Həvəsijlə janьrsan!
By jollarda
Nə jorylyr
Nə aksajьb dajanьrsan...
Dolaşьr agzьnda
Dodaklarьnь ƣəzə ƣəzə
By ƣunun təzə
Və mubariz nəgməsi
Zavodlarьn həjat səsi.
Mən
Sevirəm
Səni
Çunqu
Sevmədəjəm by ƣunqu
Kanlь
Korkync
Dejuşlərin
Jaratdьgь bir jarьnь.
Sevmədəjəm insanlьgьn
Aldanьlmaz baharьnь.
Mən
Sevirəm
Səni
Çunqu
Yzak ƣerən ƣezlərinə
Karanlьklar çeqməjir
Çunqu
Heç bir çətinliq
Dizlərini buqməjir
Nə jorgynlyk,—
Nə də jyky,—
Nə bir şubhə.....
Nə bir korky,
Kəlbində jyrd salmadь
O dyr qi bak!
Hər cəbhədə vyryşarak
Hər məclisdə anьlьrsan
Sən
O kədər
Janьlьrsan
Nə kədər qi
Biz hamьmьz
Bir də qi sən
Dejursən
Byrakdьgьn səhvləri
Bir komsomol cur'ətilə
Addьmlarьn ajaklaşьr,
By ƣunlərin sur'ətilə
Mən
Sevirəm
Səni
Çunqu
Sən by ƣunqu
Salonlarda
Xymarlanьb jatmazsan
Bir eşk uçun
Iş zamanь
Dəzƣahьnь atmazsan.
Mən
Sevirəm
Səni
Çunqu
Mən
By ƣunqu
Eşkə səni
Lajьk sajdьm.
Çunqu məni
Sevməz idin
Mən bolşeviq olmasajdьm.

ABORT

Hər jerdə biz
Eşidiriz
By sozu
Və
By sezlə
Ojnajьrьk
Çocyk topla ojnar qibi
Abort?
De by işdə nə var qi?
Kadьnlar qi
Hər agrьja
Dezə bilir
Qişilərdən nə əqsilir?
Dejə
Bə'zi
Komsomollar
Ƣezəl ƣejçəq
Kьzlar ilə
Bir ƣecəliq jatьrlar.
Kokylanmьş çiçəq qibi
Onlarь tez atьrlar.
Əgər birdən
Bir iş ƣəlsə
Furuzənin başьna
O agrьdan sancьlanьb
Bogylsa da
Ƣez jaşьna
Jola verməq
Çətin dejil
O
Aldanmьş
Insanь....
Beş çervondyr
Onyn canь...
Korkma dostym!
Abortdan sən
Çunqu bilsən
Ɵldum dejən
Və incijən
Kadьnlardьr
Birliqdə alьnan ləzətlər isə
Hesaba ƣirməz—....
Bynyn da
Ɵzƣə bir
«Şirnisi» vardьr.

Өldүm dijən kadьnlardьr
Çap atьnь hər tərəfə
İldə dokkyz və on dəfə
Mumqun olyr
Abort etməq
Kьz bir az da saglam olsa
By mumqundur ajdan aja.
Jadьmdadьr by qun qibi
Verdiq cərrah əlinə
Yşaklarьn anasьnь...
Yzatdьlar
ony
dum-duz
iqi qecə
İqi qunduz
Qevdəsindən
Hej kan akdь...
Dolyksynmys
qəzlərilə
Mənə təraf
donub bakdь...
Acь səssiz
Qəlqəciqlər
Dodagьnda
İz byrakdь....
Sonra
Өz isti alnьna
Kojyb mənim əlimi
Vaktsьz olən
By qənc ana
Sanqi mənə dejir qibi:
«Jok sən korkma....
Hirslənmərəm—.....»
Sonra ony
aldьk evə
Kan
Jenə də
Hej akьrdь....
Qecələr
Başьnьn ustundə
Həmən,
Saatlarla mən
Qozlədim ony.
Fəkət
Məni
Quldurmədi
Faciənin by sony....
İnan!
İçimdə nə isə kьrьldь
O son sezlərini
Dedləqi zaman:
«Sən incimə, by olyr...
Sən incimə nə çarə?
Fəkət... Jalnьz—...
Өnə qəlir jazьgьm
Bəlqə sənə bənzijəjdi....»

MOSKVA

Sevqilim!
Qozlərin
Elə janьr qi,
Onyn arkasьnda
Daglar qulumsər
Moskva.
Aglьm,
Qələcəqə
Çok inanьr qi,
Kəlbimdə şubhədən
Kalmamьş əsər....
Moskva.
Bak?
Ajrьlmamьşam
Өmrumdə bir an
Mən saadətdən
Moskva.
— Sevirəm, sevirəm
Sevirəm inan?
Ajrьlmak istəməm
By məhəbbətdən
Moskva!

OJANMAK VAKTЬDЬR.

Səslənən radiodyr
Ufuklərin kьzardьgь zaman
Ojan
Sevqilim ojan!
Bilirəm
Mənimlə jatmak
Dejildir jaman
Ojan
Sevqilim ojan!
Pəncərədən duşən qibi
Qunəşin iiq ьşьgь
Təbiətin jaraşьgь
Jykyda
Çьrpьnьb
Həman
Ojan
Sevqilim ojan!
Bir ojan
Sevqilim ojan!
Koj kollarьn kuvvələnsin
Dizlərinə kuvvət qəlsin
Zaman
Bizdən tələb edir
Olak saglam
Və kəhrəman,
Ojan sevqilim ojan.
Səslənən radiodyr.
Ufuklərin kьzardьgь zaman

Pəncərədən duşən qibi
Qunəşin iiq ьşьgь
Təbiətin jaraşьgь
Jykyda
Çьrpьnьb
Həman,
Ojan
Sevqilim ojan.
Bir ojan
Sevqilim ojan.

AZAD KADЬNA SALAM!

Kьşьn səhərləri, karanlьk, kara
Kьşьn səhərləri oldykca sojyk
Qunun şəfəkindən
Bir kьzartь jok
Ətraf jykyly,
Bylytlar saqin.
Ojanьb iaqin
Evin bir qunciundə
Əlləşir anam.
Jьgьb jьgьşdьrьr tər-təqunudən,
Paltar jymak vaktьdьr.
O,
Atamьn karşьsьnda
Bənliqilə məs'yldyr.
Çunqu kadьn
Өz ərinə
«Bir kyldyr»
Kazandьgь dojulməqdir
Acь-acь sozlər jejib
Danlanьlmak,
Sojulməqdir.
Anam koca,
Өmru jarь
Akьtdьgь qoz jaşlarь
Atama bir cavabdьr
Əsirlərdən kadьn ucun
Aglamak bir savabdьr...
İşlə maşьn qibi
Çalьş hər zaman
Ac kalsan da il yzyny
Sənə lajьk qordu byny
Məhəmmədin şəriəti.
Bişir,
Duşur,
Jama,
Dara!
Qunun kara
Qecən kara
Qet
Dalьnda jetim qəzdir
Deşlərindən
Sud əmizdir.
Ac kalsan da il yzyny
Sənə lajьk qordu byny
Məhəmmədin şəriəti.
Çunqu adьn
Oldy kadьn
Sillə,
Jymryk,
Kamçь
Zopa,
Hak bagьran nəfəsindən
Kьşkьrьklar kopa-kopa
By dunjada nələr çəqdin?
Nə qul dərdin
Nə qul əqdin
Sən
Karanlьk bycaklarda
Qun qormədin əzəlləri
O dərdindən danьşmadь
Vakiflərin qəzəlləri...
Sirri dərin
Əsirlərin
Pəncəsində çok zarьdьn.
Nə bir quldun
Nə jarьdьn.
Salam
Sənə
İşçi kadьn
Dəjişmişdir by qun adьn.
Bojnyndaqь o halkaь
Zəncirləri atьrsan
Çunqu
By qun
Jeni-jeni
Məksədlərə çatьrsan.
Çunqu
Səni
Oktjabr ojatdь
İnsanlьgьn
Qunu-qundən
Çiçəqlənib boj atdь.
Salam sənə
Azad kadьn
Dəjişmişdir
By qun
adьn.
Sən bizimlə jol joldaşь
Səninlədir by həjat
Səni, ogyl və ər qibi
Salamladьm iqi kat.